

NEWSLETTER
4/2020

15 kwietnia 2020 r.

WPŁYW EPIDEMII KORONAWIRUSA

NA FUNKCJONOWANIE SĄDÓW

RUDNICKI & KOROLCZUK
LAW FIRM

1. WSTĘP

Z uwagi na rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, tzw. koronawirusem wprowadzono na obszarze kraju stan epidemii. W związku z tym, obserwujemy ograniczenie funkcjonowania przedsiębiorstw, zakładów pracy, instytucji państwowych. Sądy także doznają ograniczeń w funkcjonowaniu.

Na mocy ostatniej nowelizacji z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. 2020 poz. 567) ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020 poz. 374), tzw. ustawy koronawirusowej, w stosunku do funkcjonowania sądów oraz postępowań sądowych i sądownoadministracyjnych, wprowadzono następujące rozwiązania.

2. ROZPRAWY I POSIEDZENIA JAWNE

Do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, co do zasady nie odbywają się rozprawy i posiedzenia jawne.

WAŻNE

Ograniczenie to nie dotyczy jednak **spraw o charakterze spraw pilnych**. Sprawy pilne będą rozpoznawane jak dotychczas – terminy i zasady nie uległy zmianie.

Z mocy nowelizacji za sprawy pilne uznano następujące rodzaje spraw:

1. w przedmiocie wniosków o zastosowanie, przedłużenie, zmianę i uchylenie tymczasowego aresztowania;
2. w których jest stosowane zatrzymanie;
3. w których orzeczono środek zabezpieczający;
4. w sprawach, w których podejrzany jest zatrzymany, a zaistnieje konieczność przesłuchania pokrzywdzonego lub świadka w postępowaniu przygotowawczym przez sąd w trybie art. 185a-185c k.p.k. (przesłuchanie małoletniego pokrzywdzonego, przesłuchanie małoletniego świadka, przesłuchanie pokrzywdzonego przestępstwami przeciwko wolności seksualnej) albo art. 316 § 3 k.p.k. (przesłuchanie świadka w razie niebezpieczeństwa utraty możliwości jego przesłuchania w późniejszym czasie);
5. w przedmiocie europejskiego nakazu aresztowania;

6. w przedmiocie zarządzenia przerwy w wykonaniu kary w systemie dozoru elektronicznego;
7. o zastosowanie i przedłużenie środka detencyjnego w postaci umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, o zastosowanie lub przedłużenie wobec niego aresztu dla cudzoziemców;
8. w których wykonywana jest kara pozbawienia wolności albo inna kara lub środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności, jeżeli rozstrzygnięcie sądu dotyczy zwolnienia osoby pozbawionej wolności z zakładu karnego lub aresztu śledczego albo jest niezbędne do wykonania takiej kary lub środka przymusu w tym zakładzie lub areszcie;
9. o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką;
10. o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
11. dotyczące umieszczenia lub przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich;
12. dotyczące umieszczenia małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
13. z zakresu postępowania wykonawczego w sprawach, o których mowa w pkt 8-12;
14. wniosków o ustanowienie kuratora w celu reprezentowania interesów małoletnich w postępowaniu przed sądem lub innym organem w sprawach pilnych;
15. o których mowa w ustawie z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób;
16. przesłuchania przez sąd osoby w trybie zabezpieczenia dowodu, lub co do której zachodzi obawa, że nie będzie można jej przesłuchać na rozprawie.

WAŻNE

Niezależnie od powyższego, Prezes właściwego sądu może zarządzić rozpoznanie każdej sprawy jako pilnej w następujących przypadkach:

1. jeżeli nierozpoznanie sprawy mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt,
2. jeżeli nierozpoznanie sprawy mogłoby spowodować poważną szkodę dla interesu społecznego albo
3. w przypadku, gdy nierozpoznanie sprawy grozi niepowetowaną szkodą materialną,
4. w przypadku, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości.

3. CAŁKOWITE ZAPRZESTANIE CZYNNOŚCI PRZEZ SĄD

W sytuacji, **gdyby doszło do całkowitego zaprzestania czynności przez sąd powszechny lub sąd administracyjny** (np. w sytuacji poddania kwarantannie wszystkich sędziów danego sądu), odpowiednio na podstawie art. 173 k.p.c. i art. 123 p.p.s.a., **postępowania ulegną zawieszeniu z mocy prawa.**

Ustawa koronawirusowa przewiduje możliwość przekazania spraw pilnych do rozpoznania innemu sądowi na wypadek, gdyby sąd właściwy zaprzestał czynności z powodu COVID-19. Wyznaczony w takim trybie nowy sąd pozostanie sądem właściwym aż do zakończenia postępowania w danej instancji.

Należy dodać, że Prezes sądu, który dokonuje wyznaczenia sądu właściwego do rozpoznawania spraw pilnych w powyższym trybie, może również wskazać sprawy inne niż pilne, które będą podlegały rozpoznawaniu przez nowo wyznaczony właściwy sąd.

4. ZAWIESZENIE BIEGU TERMINÓW PROCESOWYCH I SĄDOWYCH

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu, bieg terminów **procesowych** i **sądowych** w:

- postępowaniach sądowych, w tym sądownoadministracyjnych;
- postępowaniach egzekucyjnych;
- postępowaniach karnych;
- postępowaniach karnych skarbowych;
- postępowaniach w sprawach o wykroczenia;
- postępowaniach administracyjnych;
- postępowaniach i kontrolach prowadzonych na podstawie Ordynacji podatkowej;
- kontrolach celno-skarbowych;
- postępowaniach w sprawach, o których mowa w art. 15f ust. 9 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, tj. w przedmiocie decyzji o pozostawieniu w rejestrze domen służących do oferowania gier hazardowych nazwy domeny internetowej wykorzystywanej do urządzania gier hazardowych bez koncesji, zezwolenia lub dokonania zgłoszenia wymaganego przez ustawę, kierowanych do usługobiorców na terytorium kraju;
- innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw.

WAŻNE

Powyższe oznacza, że niedokonanie czynności przed sądem w określonym procesowo lub sądowo terminie nie będzie rodziło negatywnych skutków dla strony postępowania. Niemniej **po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii strona winna dopełnić czynności, do których została zobowiązana**, mając na względzie, że ich niedopełnienie może prowadzić do negatywnych skutków procesowych.

Oczywiście warto zaznaczyć, że w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii strona może dokonać czynności, do których została wezwana w postępowaniach i kontrolach, i czynności strony będą skuteczne.

Pomimo wstrzymania i zawieszenia biegu terminów procesowych i sądowych, organ, sąd lub podmiot prowadzący odpowiednio postępowanie lub kontrolę może zażądać od strony, uczestnika postępowania, kontrolowanego zajęcia stanowiska w trybie art. 106 k.p.a. Wówczas osoby te obowiązane są do dokonania w wyznaczonym terminie czynności żądanej przez organ, sąd lub podmiot. Niemniej działanie organu, sądu lub podmiotu musi dotyczyć sytuacji, w których:

wymaga tego interes publiczny lub ważny interes strony albo kontrolowanego - w przypadku postępowań karnych skarbowych, postępowań i kontroli prowadzonych na podstawie Ordynacji podatkowej, kontroli celno-skarbowych oraz postępowań w sprawach, o których mowa w art. 15f ust. 9 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych;

niepodjęcie czynności mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt, poważną szkodę dla interesu społecznego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną - w przypadku postępowań sądowych, w tym sądowno-administracyjnych, postępowań egzekucyjnych, postępowań karnych, postępowań w sprawach o wykroczenia, postępowań administracyjnych oraz innych postępowań prowadzonych na podstawie ustaw.

Organ, sąd lub podmiot w żądaniu obowiązany jest wskazać, która z przyczyn spowodowała konieczność wystąpienia z żądaniem.

5. ZAWIESZENIE BIEGU TERMINÓW MATERIALNYCH

SPRAWY CYWILNE

Ustawa koronawirusowa nie modyfikuje kwestii dotyczącej biegu terminu prawa materialnego cywilnego. Należy zatem pamiętać o konieczności wniesienia pozwu lub wniesienia wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, celem przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego stronie.

SPRAWY KARNE

Ustawa koronawirusowa wstrzymuje bieg terminów przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienia wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia – do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

SPRAWY ADMINISTRACYJNE

Ustawa koronawirusowa modyfikuje terminy prawa administracyjnego. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii bieg przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów ulega zawieszeniu lub wstrzymaniu w zakresie następujących spraw:

- 1) od zachowania, których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem;
- 2) do dokonania przez stronę czynności kształtujących jej prawa i obowiązki;
- 3) przedawnienia;
- 4) których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności, a także popadnięcie w opóźnienie;
- 5) zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony;
- 6) do dokonania przez podmioty lub jednostki organizacyjne podlegające wpisowi do właściwego rejestru czynności, które powodują obowiązek zgłoszenia do tego rejestru, a także terminów na wykonanie przez te podmioty obowiązków wynikających z przepisów o ich ustroju.

Strona może dokonać czynności w celu wykonania uprawnienia lub obowiązku w okresie wstrzymania rozpoczęcia albo zawieszenia biegu terminów przewidzianych przepisami prawa administracyjnego. Czynności te będą są skuteczne.

WAŻNE

Powyższe zawieszenie i wstrzymanie terminów nie jest jednak kategorię. Właściwy organ, sąd lub podmiot może wezwać obowiązanego do dokonania danej czynności wynikającej z przepisów prawa w oznaczonym terminie i w zakresie, w jakim przepis ten zobowiązuje do dokonania czynności. Dotyczy to czynności, których niepodjęcie mogłoby:

- spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt,
- poważną szkodę dla interesu społecznego albo
- ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną.

Wówczas obowiązany powinien wykonać obowiązek w żądanym zakresie i w oznaczonym terminie.

W JAKI SPOSÓB MOŻEMY PAŃSTWU POMÓC?

Stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii ma trwać do odwołania. Na dzień dzisiejszy nie jest możliwe do przewidzenia, jak długo będą trwały ograniczenia w funkcjonowaniu sądów oraz w postępowaniach sądowych i sądownoadministracyjnych.

Ustawodawca reaguje dynamicznie wobec zmian wywoływanych sytuacją epidemiczną w związku z zakażeniami koronawirusem. Kancelaria na bieżąco monitoruje zmiany w przepisach, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie Państwa i Państwa przedsiębiorstw. Jeżeli są Państwo zainteresowani naszym wsparciem bądź mają pytania dotyczące aktualnej, złożonej sytuacji prawnej wywołanej rozprzestrzenianiem się epidemii koronawirusa, zapraszamy do kontaktu.

KONTAKT

Sebastian Rudnicki
partner, radca prawny
s.rudnicki@rklaw.pl
tel.: +48 796 222 422

Michał Korolczuk
partner, adwokat
m.korolczuk@rklaw.pl
tel.: +48 602 530 007

Biuletyn został przygotowany przez Zespół Kancelarii **Rudnicki Korolczuk Adwokaci i Radcowie Prawni Spółka Partnerska**

Jeśli są Państwo zainteresowani pogłębioną analizą lub wyjaśnieniem szczegółów zawartych w Newsletterze, prosimy o kontakt.

Rudnicki Korolczuk Adwokaci i radcowie prawni sp. p.

ul. Bagno 2 lok. 176

00-112 Warszawa

tel. 22 102 19 19, fax: 22 102 18 18

email: kancelaria@rklaw.pl

www.rklaw.pl